

Є ефективні методи допомоги дітям та молоді із розладами поведінки!

Зважаючи на те, що походження цих розладів пов'язане з комплексною взаємодією чинників - допомога також має бути комплексною та ґрунтуватись на біопсихосоціальній моделі. Сучасні науковообґрунтовані протоколи допомоги рекомендують такі методи терапії розладів поведінки:

- Групове/індивідуальне навчання батьків позитивного поведінкового керівництва.
- Групову / індивідуальну когнітивно-поведінкову терапію для дітей та молоді, сфокусовану на розвитку соціальних навичок, вмінні вирішувати проблеми, регулювати емоції, контролювати поведінку тощо.
- Мультисистемну терапію, зосереджену на роботі з сім'єю, а також соціальним середовищем, закладами освіти тощо.
- Медикаментозну терапію щодо супутніх розладів (зокрема розладу дефіциту уваги й гіперактивності) та виражених проблем регуляції злості.

У центрі «Коло сім'ї» діє спеціалізована програма допомоги дітям та молоді з розладами поведінки, яка ґрунтується на рекомендаціях сучасних міжнародних протоколів. Програма пропонує такі методи допомоги:

- Комплексне обстеження, представлення інформації та узгодження плану допомоги.
- Психологічний супровід для батьків та допомога в розвитку позитивного поведінкового керівництва.
- Спеціалізовану батьківську школу - програму групових занять для батьків дітей із поведінковими розладами.
- Індивідуальну та групову когнітивно-поведінкову терапію для дітей та молоді.
- Якщо потрібно - медикаментозну терапію.
- Якщо потрібно - розвиток комплексного координованого плану допомоги із залучення закладів освіти, соціальних служб тощо.

ЦЕНТР ЗДОРОВ'Я ТА РОЗВИТКУ «КОЛО СІМ'Ї»

Спеціалізована допомога щодо поширених психологічних розладів та проблем у дітей, молоді, дорослих та осіб літнього віку

Індивідуальне обстеження з поясненням його результатів та рекомендованих втручань

Комплексна допомога у відповідності до сучасних міжнародних протоколів

Психотерапія (когнітивно-поведінкова, EMDR, схема-терапія, майндфулнес, ЕФТ та ін.)

Інтегровані терапевтичні програми для дітей з порушеннями розвитку

Консультування, коучинг та групові програми скеровані на підтримку психологічного розвитку та благополуччя

У Львові, у філіях центру в інших містах та дистанційно/онлайн у телеклініці центру

ПРОФЕСІЙНІСТЬ. ТУРБОТА. ПАРТНЕРСТВО.

Даний буклет видано в межах спільного просвітницького проекту з Інститутом психічного здоров'я Українського Католицького Університету та за підтримки Канадського фонду дітям Чорнобіля.

м. Львів, вул. Ярославенка 21
www.k-s.org.ua
kolo.simji@gmail.com
+38-098-559-65-21

КОЛО(СІМ'Ї)

Центр здоров'я та розвитку

Професійна турбота про психологічний розвиток та здоров'я усіх членів родини

РОЗЛАДИ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

1

Раннє виявлення і вчасне звернення за допомогою є дуже важливе!

Розлади поведінки - це спектральна група розладів, що насамперед характеризуються різноманітними порушеннями соціальних норм та правил, невизнанням авторитету дорослих, непослухом та опозиційністю. Якщо присутнє стійке небажання коритися вказівкам дорослих, невизнання правил, повторні протистояння і суперечки - ідеться про опозиційно-викличний розлад поведінки. А власне розладом поведінки називають тривалі порушення поведінки, пов'язані із недотриманням базових соціальних норм та потреб інших людей. Ці порушення проявляються агресивною поведінкою, прогулами школи, пошкодженням майна, обманом, втечами з дому, крадіжками та іншими формами делінквентної поведінки. Розлади поведінки - це серйозна проблема сфери охорони психічного здоров'я дітей та молоді, адже стосуються порушення базових процесів соціального розвитку дитини, формування її особистості, цінностей, здатності контролювати власну поведінку. Дослідження вказують на низку серйозних ризиків для дітей та молоді з розладами поведінки в майбутньому - і у сфері психічного здоров'я, і академічної, професійної, соціальної самореалізації.

2

Соціальні втручання можуть запобігати розвитку поведінкових розладів

Саме тому так важливо запобігати розвитку цих розладів, працюючи з дітьми з групи ризику, надаючи підтримку родинам, що перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть забезпечити належних умов виховання дітей (через бідність, проблеми зі здоров'ям та інше), сприяючи розвитку сімейних форм опіки (виховання в інтернаті суттєво збільшує ризик розвитку цих розладів), запобігаючи скривдженню дітей, булінгу тощо. Не менш важливо забезпечити раннє виявлення та вчасне скерування дітей із поведінковими розладами по фахову допомогу. Адже можливість ефективної допомоги на ранніх стадіях розвитку поведінкових розладів є значно вищою, ніж при більш виражених та складних порушеннях. На жаль, часто наявність поведінкових проблем та розладів у дитини чи підлітка призводить до осудження самої особи, відкинення соціальним середовищем - а це лише суттєво збільшує ризик наростання подальшої антисоціальної поведінки. Попри важливість конфронтації проблемної поведінки та відповідних дисциплінарних наслідків, діти та молодь із поведінковими розладами потребують насамперед віри в них та їх здатність змінити власну поведінку та допомоги в тому, щоби стати частиною соціальної групи, реалізувати себе в стосунку з іншими.

3

Допомога має бути комплексною

Досвід позитивних соціальних стосунків є безперечно найважливішим «антидотом» при таких проблемах. Розвиток розладів поведінки пов'язаний із взаємодією біологічних, психологічних та соціальних чинників. Деякі види темпераменту роблять дитину більш схильною до агресивної поведінки, менш чутливою до страху покарання чи негативних соціальних реакцій. Порушення у сфері самоконтролю, регуляції емоцій, розвитку соціальної компетентності є іншою складовою. Зanedbanня, скривдження, відсутність належних можливостей моніторингування та виховання батьками (через бідність, відсутність батьків, фізичні / психічні розлади тощо), непослідовна / жорстока дисципліна в родині, порушені стосунки є іншим можливим чинником. Булінг у середовищі ровесників, вплив кримінальної соціальної групи ровесників - іншими соціальними ризиками.

Більше інформації: www.k-s.org.ua/odd-cd

